Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
Braşovu, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ.
Manuscripte nu se retrimetŭ.

Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 52)

„Gazeta" ese în fiă-carequi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 286.—Anulŭ LVI. Braşovŭ, Sâmbătă-Duminecă, 26 Decemvre 1893.

Din causa sfinteloru sĕrbătorĭ ale Nascerii Domnului diarulŭ nu va apăré până Marţi séra.

La sĕrbătorile nóstre.

Braşovŭ 24 Decemvre v.

Cându ne pregătimŭ sĕ serbămŭ qiua cea mare, în care a rĕsăritŭ lumii lumina cunoscinţei, qiua păcii şi a bunăvoirii între ómenĭ, cuvine-se s'aruncămŭ o privire în trecutŭ şi în viitorŭ.

De ar fi precum nu este, de ar domni întru adevĕrŭ pacea şi bunăvoirea între ómenĭ, faţa brăzdată de vijeliile timpuriloru a Românului dintre Tisa şi Carpaţĭ n'ar fi aqĭ udată de lacrimĭ de durere şi de mâhnire, ci numai de lacrimĭ de bucuriă.

Dér inima lui, doritóre de o sórte mai bună şi mai vrednică de omenire, se strînge şi se amăresce, când în locŭ de pace vede în jurulŭ sĕu numai desbinarea şi ura de némŭ şi cându în locŭ de bunăvoire întîmpină pe tóte cărările numai prigonirĭ şi duşmăniă.

Unde amŭ fi noi Românii din Transilvania şi Ungaria aqĭ, câtu de înaintaţĭ nu amŭ fi noi pe tóte cărările, ce mare ar fi aqĭ bucuria nóstră asupra resultateloru dobêndite pentru binele şi fericirea neamului nostru, décă nesăţiosulŭ egoismŭ de rassă alŭ poporului conlocuitorŭ şi stăpânitorŭ nu ar apĕsa atâta de cumplitŭ asupra vieţii şi a desvoltării nóstre naţionale?

Ce Crăciunŭ veselŭ şi plinŭ de bucuriă amŭ pute noi avé astăqĭ, décă qilele nóstre n'ar fi amărîte de veninulŭ nedreptăţirei?

Marele iubitorŭ de ómenĭ, filosofulŭ Herder a qisŭ: „Nu póte fi imputare mai grea şi mai apĕsătóre ca aceea de a fi făcutŭ nedreptate unei naţiunĭ străine!"

Imputarea acésta grea lovesce în faţă pe contrarii limbei şi ai naţionalităţii române. Lumea civilisată a începutŭ sĕ-i judece şi sĕ-i condamne pentru purtarea lorŭ. Ei înşişĭ vĕdŭ şi recunoscŭ, că nu suntŭ în dreptŭ, că sĕvêrşescŭ chiar o mare crimă, când voiescŭ sĕ împedece desvoltarea firéscă naţională a popóreloru nemaghiare, dér n'au voinţa şi n'au tăria de-a se întórce de pe cărarea prăpăstiósă, pe care au apucatŭ. Idea că statulŭ acesta trebue sĕ fiă maghiarŭ şi numai maghiarŭ, că înaintarea şi înflorirea lui numai prin mijloculŭ limbei şi a culturei maghiare se póte asigura şi că orĭ-ce altă desvoltare naţională nu-i póte fi decâtŭ spre stricăciune, a pĕtrunsŭ atâtŭ de adêncŭ în păturile maghiare, încâtŭ glasulŭ dreptăţii nu mai póte străbate la urechile lorŭ.

Din partea acésta nu ni se deschide dér nicĭ o speranţă pentru o îndreptare în viitorŭ. Vedemŭ, din contră, că cei dela putere suntŭ hotărîţĭ a continua politica lorŭ fatală, că, în locŭ de a slăbì córda prigonirilorŭ şi a nedreptăţilorŭ, o întindŭ şi mai tare, în credinţa, că dóră-dóră ne vorŭ face sĕ ne lăpĕdămŭ de drepturile nóstre, de postulatele nóstre naţionale şi sĕ capitulămŭ, sĕ ne dămŭ legaţĭ în mânile lorŭ, ca sĕ ne pótă apoi îndopa în linişte cu cultura lorŭ maghiară şi sĕ facă din noi o mare óste de Ienicerĭ ai maghiarismului.

Décă însĕ contrarii noştri suntŭ şi rĕmânŭ neclintiţĭ şi neînduplecaţĭ în urmărirea planurilorŭ lorŭ nebune de maghiarisare, nicĭ noi Românii nu suntemŭ mai puţinŭ dîrjĭ şi statornicĭ în apĕrarea limbei şi a neamului nostru. Dér avemŭ unŭ mare avantagiu faţă cu ei, căcĭ causa nóstră e causa libertăţii şi a dreptăţii unui poporŭ, care prin trecutulŭ sĕu, prin jertfele sale aduse pe altarulŭ patriei s'a făcutŭ vrednicŭ de acésta libertate şi dreptate.

Potŭ Ungurii dela putere sĕ tĕrască înaintea judecăţii pe toţĭ fruntaşii şi conducĕtorii Românilorŭ, potŭ sĕ-i învinovăţéscă câtŭ vorŭ a voì că arŭ fi rĕi patrioţĭ şi că ar urmărì scopurĭ duşmănóse statului, căcĭ printr'asta necum sĕ nimicéscă legitimitatea şi sĕ slăbéscă sfinţenia causei pentru care ei luptă, vorŭ face numai ca acésta legitimate şi sfinţeniă sĕ s'arate înaintea Europei întregĭ într'o lumină şi mai strălucitóre.

Asupra Memorandului, pentru care este trasŭ acuma înaintea judecăţii întregŭ comitetulŭ partidei nóstre naţionale, nu vorŭ judeca numai cei câţĭva juraţĭ ungurĭ din Cluşiu, chiămaţĭ de tribunalulŭ de acolo, ci va judeca lumea tótă, vor judeca popórele culte şi înaintate, carĭ sciu ce va se qică cândŭ unŭ poporŭ prigonitŭ şi asupritŭ, în strîmtórea lui alérgă cu plângerile sale la tronŭ cerêndŭ uşurarea sorţii sale.

Şi lumea civilisată prin simpatia ce a arătat'o causei poporului românŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ şi-a şi datŭ înainte verdictulŭ sĕu, care este nimicitorŭ pentru cei ce conducŭ aqĭ destinele statului ungarŭ, pentru-că redică contra lorŭ cea mai grea şi mai apĕsătóre imputare de a fi *făcutŭ nedreptate Românilorŭ.*

Tarĭ în consciinţa dreptăţii causei nóstre românescĭ, putemŭ sĕ privimŭ cu speranţă şi încredere în viitorŭ cu atâtŭ mai vîrtosŭ, cu câtŭ aqĭ glasulŭ fraţilorŭ noştri din regatulŭ românŭ se unesce cu glasulŭ nostru, dându-i astfelŭ o îndoită şi întreită putere înaintea forului celui mare alŭ opiniunei publice europene.

Cu viuă bucuriă şi recunoscinţă vedemu cum fraţii noştri din regatulŭ vecinŭ au îmbrăţişatŭ causa nóstră dréptă în parlamentulŭ ţĕrii şi ce căldurosŭ au apĕrat'o, arĕtândŭ câtŭ de strînsŭ legate suntŭ de ea chiar interesele lorŭ de esistinţă naţională şi câtŭ de marĭ suntŭ îngrijirile lorŭ pentru prigonirile, la carĭ este espusŭ elementulŭ românŭ din statulŭ ungarŭ.

Orĭ câtŭ de tristă ar fi déră situaţia nóstră politică, convingerea că cu noi este dreptatea şi că causa nóstră găsesce aqĭ sprijinŭ şi apĕrare în tóte părţile, trebue sĕ ne încurageze a continua lupta pentru revindecarea drepturilorŭ nóstre cu energiă şi mai mare.

Nu vomŭ capitula, nu ne vomŭ da legaţĭ de dragulŭ nimĕnui, căcĭ voimŭ sĕ trăimŭ în acestŭ statŭ ca Românĭ cu drepturile nóstre naţionale, voimŭ s'ajungemŭ şi noi acele vremurĭ, ca sĕ putemŭ serba alăturĭ cu naţiunile conlocuitóre Crăciunulŭ în bucuriă şi în mulţumire.

CRONICA POLITICĂ

— 24 Decemvre.

Incă înainte cu două sĕptĕmânĭ, **comisiunea administrativă a comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ** a avutŭ o şedinţă însemnată, în care a strălucitŭ inspectorulŭ ungurescŭ de scóle de acolo. Mai ânteiu de tóte, d-lŭ inspectorŭ a raportatŭ despre cei patru învĕţătorĭ românĭ dela Borgo-Prundŭ. Aceştia au fostŭ suspendaţĭ din postŭ, fiindcă i-au trasŭ în judecată pentru adresa ce au publicat'o şi au subscris'o, prin care au felicitatŭ pe condamnaţii în procesulŭ „Replicei". Li-s'a redusŭ salarulŭ numai la a treia parte până atuncĭ. Vicariulŭ din Năsĕudŭ, Dr. I. Popŭ, a adusŭ înainte, că aceştĭ învĕţătorĭ suntŭ a se supune autorităţii disciplinare confesionale din Năsĕudŭ, deórece scóla din Borgo-Prundŭ este confesională. Inspectorulŭ de scóle ungurescŭ însĕ a protestatŭ, provocându-se la noulŭ statutŭ alŭ fondurilorŭ năsĕudene, care qice, că scólele susţinute din acestŭ fondŭ trebue sĕ fiă privite ca scóle comunale. Astfeliu se primì propunerea inspectorului ungurescŭ.

Totŭ în acéstă şedinţă şi totŭ la propunerea acestui inspectorŭ de scóle ungurescŭ, s'a decisŭ, ca sĕ se anuleze diploma a 15 învĕţătorĭ săsescĭ din 9 comune şi aceştia sĕ fiă scoşi din postŭ până la sfêr-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Vifleimŭ.

In vecĭ mărite Vifleimŭ,
Asilulŭ păcii sfinte!
Mărirea ta, c'a s'o mărimŭ
Noi nu avemŭ cuvinte.

Atâtea vécurĭ a 'nghiţitŭ
A vremii nesfîrşire,
Tu însĕ, — légănŭ umilitŭ,
Simbolŭ de umilire —

Rĕmas'ai vecinicŭ trăitorŭ
In cartea omenirii:
Şi de durerĭ alinătorŭ
Şi de isvorŭ gândirii.

Cândŭ ascultămŭ colindătorĭ,
Ce-ţĭ cântă nemurirea,
Te vĕdŭ unŭ sóre între norĭ,
Şi 'n sóre fericirea.

„Mărire întru cei de susŭ!"
Din ceriurĭ o cântare
Audŭ — şi dulcele Isusŭ
In sufletu-mĭ rĕsare.

Audŭ păstorii fluerândŭ,
Vĕdŭ craii cum se 'nchină,
Bogate darurĭ aducêndŭ:
Tămâe, aurŭ, smirnă.

Ş'audŭ unŭ glasŭ dumneqeescŭ
In străluciri de stele:
— „Venit'am sĕ vĕ mântuescŭ
„Cu jertfa vieţii mele;

„Şi înc'odată voiu avea
„Sĕ-mĭ cautŭ moştenirea,
„Căcĭ *pacea* este mama mea
„Şi tatălŭ meu *iubirea!*"

. . . .

Rĕmâi pururea trăitorŭ
In cartea omenirii,
Tu, Vifleimŭ isvoritorŭ
Alŭ păcii şi gândirii.

Traianŭ H. Popŭ.

La Crăciunŭ.

Era séra de Crăciunŭ.

Ningea de gândeai, că cotropesce pĕmêntulŭ. Zăpada acoperise totulŭ. Natura întregă îşĭ îmbrăcase haina albă pompósă, care la lumina lampei părea a fi împodobită cu diamante, ce sclipeau schimbându-se mereu.

Totŭ omulŭ se grăbea sĕ mérgă câtŭ mai iute acasă, sĕ fiă cu ai lui.

In castelulŭ din Brăhui era mare veseliă între copii.

Unŭ pomŭ bogatŭ împodobitŭ s'afla în odaia cea mare, şi copiiĭ grupaţĭ în jurulŭ lui săreau plinĭ de veseliă.

Fiă-care îşĭ căpĕtase darulŭ sĕu trimesŭ de ângeraşŭ.

— Mamă dragă, — qise Alesandru, celŭ mai mărişorŭ dintre băeţĭ — la toţĭ copiiĭ le aduce ângeraşulŭ jucării?

— Da, la toţĭ copiiĭ bunĭ le aduce ângeraşulŭ ceva.

— D'apoi lui Tomuţă şi Lică a lelii Ana, de ce nu le aduce ângeraşulŭ nimicŭ, căcĭ ei suntŭ aşa de bunĭ? — Astăqĭ când a fostŭ Tomuţă aicĭ, mi-a spusŭ, că lui nu-i aduce ângerulŭ nimicŭ, că ei suntŭ sĕracĭ.

D-nei Runcanŭ 'i se umplù inima de jale audêndŭ acestea, apoi qise:

— Ba le aduce, dragă, şi lorŭ. Ângeraşulŭ aduce şi la bogaţĭ şi la sĕracĭ. Elŭ deopotrivă ne place pe toţĭ.

— Lasă-mĕ dér mamă dragă la Tomuţă, sĕ vĕdŭ ce li-a adusŭ ângerulŭ.

— Acum nu poţĭ merge, dragă, că afară ninge şi e frigŭ, mâne apoi te vomŭ lăsa cu domnulŭ instructorŭ sĕ mergĭ, sĕ vedĭ.

*

Şi în bordeiulŭ de lângă grădina castelului era séră de Crăciunŭ, dér binele şi îndestulirea lipseau.

Unŭ butucŭ ardea încetŭ în vatra cuptorului şi lumina întregŭ bordeiulŭ. In jurulŭ lui steteau buburuqĭ copiiĭ.

Femeia, mama lorŭ, mai isprăvea, ce avea şi ea, biéta, de isprăvitŭ de Crăciunŭ, căcĭ tótă qiua lucrase la boierĭ în castelŭ şi n'a putut sĕ 'şĭ vadă de treburĭ.

De-asupra cuptorului pe cuie de lemnŭ erau acăţate sĕ se usce cămăşuţele copiilorŭ. Mâne dor e Crăciunulŭ şi trebuie sĕ-'şĭ ia cămăşuţe curate.